

นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ ของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช*

SOCIAL RESPONSIBILITY POLICY FOR INTERTEGRAED BUDDHIST COMMUNITIES DEVELOPMENT OF KHANOM POWER PLANT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

บุญวาทร์ ผิวคำ*, ไพรัตน์ ฉิมหาด, พระวัชรพุทธธัมมจิต (ปริดา บัวเมือง), ศนิเดช ไกรเทพ, ธีรวุฒิ เทพเลื่อน

Boonyawat Piwkharn*, Pairat Chimhad, Phra Vajrabuddhibandit (Preeda Buamueng), Sanideth Kraithep, Theerawut Thepluan

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Social Development, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: boonyawat027@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) นำเสนอนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ และ 3) สร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเชิงคุณภาพสนับสนุน ร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลผ่านกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน กลุ่มผู้เข้าอบรม 30 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม 9 คน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกตการณ์ และแบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอมสังเคราะห์แล้วมี 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน การเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ ภาพรวมความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) 2) นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถบูรณาการหลักพุทธธรรมได้ครบทุกด้าน 3) การสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ ได้รูปแบบการส่งถ่ายข้อมูลนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการให้กับชุมชนผ่านพนักงาน ผู้นำภาครัฐ เอกชน กลุ่มพัฒนาอาชีพ และสื่อสังคมออนไลน์เพื่อปึกหมุด “องค์กรธุรกิจบนฐานพุทธธรรม” เพื่อหนุนเสริมความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับโรงไฟฟ้าขนอมได้โมเดลชื่อ “COMMITTS Model”

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม, พุทธธรรม, พุทธบูรณาการ, การพัฒนาชุมชน

Abstract

This research article aims to: 1) Analyze the body of knowledge on corporate social responsibility (CSR) in the context of Buddhist-integrated community development of the Khanom Power Plant, Nakhon Si Thammarat Province; 2) Propose CSR policies for Buddhist-integrated

community development; and 3) Establish a CSR network to promote Buddhist-integrated community development. The study employed a mixed methods research design, with quantitative research as the primary approach, supported by qualitative research and action research. Data were collected from 395 survey respondents, 24 key informants, 30 workshop participants, and 9 experts involved in focus group discussions. Research instruments included questionnaires, interview guides, tests, observation forms, and focus group protocols. Descriptive statistics were employed for quantitative data analysis. The findings revealed that: 1) The synthesized body of knowledge on CSR for Buddhist-integrated community development of the Khanom Power Plant consists of five key dimensions: trust-based community governance, promotion of health and environmental well-being, enhancement of community quality of life, support for education, religion, and cultural heritage, and the creation of CSR networks for Buddhist-integrated community development. Overall, the perceptions of the sample group toward the level of CSR were rated high ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.66). 2) CSR policies can fully integrate Buddhist principles across all five dimensions. 3) The CSR network for Buddhist-integrated community development was established through a model of CSR policy transfer to the community via employees, government and private sector leaders, occupational development groups, and social media platforms. This initiative anchors the concept of a “Buddhist-based business organization,” reinforcing the sustainable strength of the Khanom Power Plant, and culminated in the development of the COMMITS Model.

Keywords: Corporate Social Responsibility, Buddhist Principles, Buddhist Integration, Community Development

บทนำ

การวิเคราะห์องค์ความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ เป็นประเด็นที่แสดงถึงบทบาทขององค์กรธุรกิจต่อการสร้างคุณค่าแก่สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ดำเนินงานท่ามกลางประชาชนจำนวน 30,483 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566) กิจกรรม CSR ในบริบทนี้มีใช้เพียงการสนับสนุนสังคมเชิงธุรกิจ แต่เป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างองค์กรกับชุมชน และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: S.D.Gs) ทั้งนี้ CSR ได้รับการยอมรับว่าเป็น “จิตสำนึกสาธารณะ” ขององค์กรธุรกิจที่ช่วยหนุนเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม แม้มีใช้เป้าหมายทางธุรกิจโดยตรง (ณพัชร ประพันธ์พจน์ และคณะ, 2556) แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Carroll, A. B. ที่เสนอว่าการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ต้องผสานความรับผิดชอบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน (Carroll, A. B., 1991)

การกำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมจึงมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะนโยบายที่บูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เนื่องจากองค์กรธุรกิจสมัยใหม่มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (อวยชัย รางชัยกุล, 2566) การดำเนินงานทางธุรกิจจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสุขอนามัยของประชากรและการรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน มุมมองนี้สอดคล้องกับ สภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (World Business Council for Sustainable Development) และองค์กรพัฒนาระดับโลก เช่น องค์กรการ

สหประชาชาติ (United Nations), องค์การการค้าโลก (World Trade Organization), ธนาคารโลก (World Bank) และองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ (ISO) ที่ผลักดันแนวคิด CSR ในฐานะกลไกสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (सानิตย์ หนูนิล และคณะ, 2559) ในประเทศไทย การขับเคลื่อนดังกล่าวสะท้อนผ่านแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มุ่งให้ประเทศพัฒนาอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (องค์การสหประชาชาติ (ประจำประเทศไทย), 2565)

การสร้างเครือข่ายทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นอีกประเด็นที่มีความจำเป็น เนื่องจากการพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืนไม่สามารถบรรลุได้จากองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หากต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของโรงไฟฟ้าชนบทที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 ได้ดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานกฎหมายและนโยบายของรัฐ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของชุมชนผ่านการดำเนินกิจกรรม CSR ที่มุ่งสู่เป้าหมายใหญ่ คือ ESG (Environmental, Social, and Governance) (SCGP, 2567) อย่างไรก็ตาม ชุมชนยังคงมีข้อกังวลด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การรักษาความไว้วางใจของชุมชนด้วยการให้ความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นกลไกหลักในการคลี่คลายข้อกังวลและสร้างความร่วมมือในระยะยาว (ปกป้องการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าสำหรับการสนับสนุนและความร่วมมือในระยะยาว, online) นอกจากนี้ หากโรงไฟฟ้าชนบทสามารถบูรณาการนโยบาย CSR “เชิงพุทธ” โดยประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เช่น สาราณียธรรม 6 อิทธิบาท 4 และหลักธรรมเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา เมตตา และกรุณา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2552) จะช่วยให้การสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนมีความเข้มแข็งยั่งยืน และสะท้อนภาพลักษณ์องค์กรธุรกิจบนฐานพุทธธรรมอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ ของโรงไฟฟ้าชนบท จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อนำเสนอนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าชนบท จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าชนบท จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอชนบท จำนวน 30,483 ราย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 ราย คำนวณจากสูตรของ Taro Yamane และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายและสะท้อนถึงประชากรในพื้นที่อย่างแท้จริง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 24 ราย และการสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ราย ทั้งนี้ ยังมีการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการผ่านการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 30 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ครอบคลุมประเด็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

ส่วนแบบสัมภาษณ์ก็โครงสร้างออกแบบให้ครอบคลุมทั้งคำถามเชิงสถานภาพทั่วไปและคำถามเชิงลึก โดยได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ และภาษา ก่อนนำไปใช้จริง

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณใช้การแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 395 ราย ภายในระยะเวลา 4 สัปดาห์ และติดตามเก็บคืนในช่วง 3 สัปดาห์ถัดมา ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะ ส่วนข้อมูลเชิงปฏิบัติการได้จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมการอบรม รวมถึงผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปฏิบัติการใช้การวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อนำเสนอผลการวิจัยในเชิงประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1.1 องค์ความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนรอบข้างอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานสำคัญในสามมิติหลัก ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โรงไฟฟ้าได้จัดโครงการปลูกป่าชายเลนและควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งและอากาศเสีย เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและสร้างความมั่นใจแก่กลุ่มประมงและชุมชนชายฝั่ง ขณะที่ด้านการสร้างงานและอาชีพ โรงไฟฟ้าได้จ้างแรงงานท้องถิ่นจำนวนมาก และสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น อาชีพเกษตรอินทรีย์และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเพิ่มรายได้และลดการย้ายถิ่นแรงงาน นอกจากนี้ โรงไฟฟ้ายังขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านกิจกรรมและโครงการที่เชื่อมโยงกับสังคม เช่น การปรับปรุงสาธารณูปโภค การตรวจสุขภาพชุมชน และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสร้างความผูกพันและความไว้วางใจระหว่างองค์กรกับชุมชน ตลอดจนบทบาทของ CSR ในการพัฒนาที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล

1.2 องค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ (Buddhist Integration) ได้แก่ การพัฒนาชุมชนบนฐานพุทธธรรมโดยการนำหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับภารกิจนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมไปประยุกต์ใช้หนุนเสริมการพัฒนาเสริมสร้างคุณภาพชีวิตชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งยั่งยืน โดยมีกรณีตัวอย่างโดยการพัฒนาชุมชนบนฐานพุทธธรรมของโรงไฟฟ้าขนอมบูรณาการหลักธรรมเข้ากับภารกิจ CSR เช่น การใช้ สาราณียธรรม 6 เพื่อสร้างความสามัคคีและความไว้วางใจระหว่างชุมชนกับโรงไฟฟ้า การประยุกต์ อธิบาป 4 ในการพัฒนากลุ่มอาชีพและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งการส่งเสริม เมตตาและกรุณา ผ่านกิจกรรมช่วยเหลือสังคม แนวทางดังกล่าวสะท้อนการพัฒนาที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมขับเคลื่อนองค์กรสู่การเป็น “ธุรกิจบนฐานพุทธธรรม”

2. ผลการวิเคราะห์นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นโยบายของโรงไฟฟ้าขนอม มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน ด้านการเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม และด้านการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

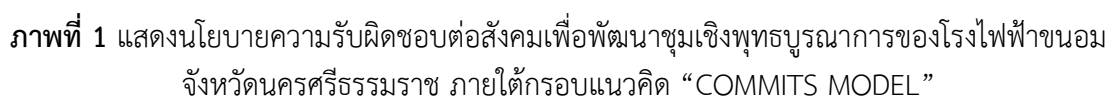
2.1.1 องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.68) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.63) ด้านการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66) ด้านการบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.71) และด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) ดังแสดงในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ความเห็นต่อระดับนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน

นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชน	ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน	4.19	0.71	มาก
2. ด้านการเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม	4.42	0.63	มาก
3. ด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน	4.15	0.60	มาก
4. ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม	4.45	0.68	มากที่สุด
5. ด้านการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชน	4.36	0.66	มาก
รวม	4.33	0.66	มาก

2.1.2 หลักพุทธธรรมในการบูรณาการหนุนเสริมนโยบายความรับผิดชอบต่อชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า 1) ด้านการบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน หลักพุทธธรรมที่บูรณาการ ได้แก่ เมตตา กรุณา ทานบารมี สามัคคี สัจจะ เป้าหมาย “หนุนเสริมความโปร่งใส จริใจ รวดเร็ว” 2) ด้านการเสริมสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม หลักพุทธธรรมที่บูรณาการ ได้แก่ ปฏิจจสมุปบาท อุดมคติ ปาฐะ สภาธิ สมชีวา เป้าหมาย “หนุนเสริมสุขภาพ สุขใจ” 3) ด้านการเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน หลักพุทธธรรมที่บูรณาการ ได้แก่ โภชนา สปปายะ วิริยารัมภะ สัมมาอาชีวะ อารักขสัมปทา เป้าหมาย “สร้างชีวิตดีสังคมดี” 4) ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม หลักพุทธธรรมที่บูรณาการ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา เป้าหมาย “สร้างสังคมอุดมปัญญาด้วยหลักศาสนาและวัฒนธรรม” และ 5) ด้านการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชน หลักพุทธธรรมที่บูรณาการ ได้แก่ สาธารณโภคี กัลยาณมิตร วิมังสา เป้าหมาย “สร้างความเข้าใจด้วยสายใยแห่งรัก”

2.2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ผลสังเคราะห์องค์ความรู้จากการตรวจสอบวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (การสนทนากลุ่มเฉพาะครั้งที่ 1 - 2) ทำให้ได้กรอบแนวคิดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้ชื่อ “COMMITTS MODEL” ดังแสดงตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้กรอบแนวคิด “COMMITTS MODEL”

3. การสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการผ่านการประสานความร่วมมือกับหลายภาคส่วนในสังคม ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์และกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีบทบาทในการสร้างงานและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ องค์การด้านการพัฒนาอาชีพ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและกลุ่มพัฒนาอาชีพสตรีที่สนับสนุน การพัฒนาทักษะอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผู้นำชุมชน และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงและกำกับดูแลการพัฒนาในพื้นที่ ตลอดจนเครือข่ายชุมชน เช่น เครือข่ายเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อมและเครือข่ายอนุรักษ์ชายฝั่ง ที่ร่วมมือกับโรงไฟฟ้าในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อความยั่งยืน

อภิปรายผล

1. วิเคราะห์องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิจัย พบว่า องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าขนอมสัมพันธ์กับแนวคิดขององค์กรที่ไม่ได้มุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงธุรกิจเพียงอย่างเดียวแต่ยังคำนึงความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนทั้งมิติการแก้ปัญหา ป้องกันและพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า “CSR คือ การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกลด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข” (สถาบันไทยพัฒน์ (Thaipat Institute), 2556) แนวคิดนี้หนุนเสริมนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าขนอมที่ว่า “นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนของโรงไฟฟ้าขนอมแบ่งตามภารกิจหลักมี 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารบนพื้นฐานความไว้วางใจของชุมชน การสร้างสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม การสร้างเสริมคุณภาพชีวิต การส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และการสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงพุทธบูรณาการ (โรงไฟฟ้าขนอม, 2564) และพบว่า สามารถนำหลักพุทธธรรมทั้งรายหมวดและรายด้านไปบูรณาการ หนุนเสริมนโยบายได้อย่างลงตัว ได้แก่ หมวด ศีล สมาธิ ปัญญา หมวด ทาน ศีล ภาวนา หลักเมตตากรุณา ทานบารมี สัจจะ หลักปฏิรูปเทสวาสะ อุตสัปปายะ สมาธิ สมชีวิตา โภชนาสัปปายะ วิริยารัมภะ สัมมาอาชีวะ อารักสัมปทา สาธณโมคิ กัลยาณมิตร วิมังสา หรือหลัก กายภาวนา จิตภาวนา ปริจาคะ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2552) ข้อค้นพบนี้ ทำให้สรุปในเชิงลึกกว่า CSR ของโรงไฟฟ้าขนอมสัมพันธ์กับหลักพุทธธรรมที่กล่าวได้ว่าบริหารจัดการเชิงพุทธบูรณาการบนฐานพุทธธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า “การบูรณาการ ก็คือ การทำให้หน่วยย่อยที่มีอยู่ทั้งหลายที่สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกันเข้ามารวมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนให้เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความหมายครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว” (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2543) จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าโรงไฟฟ้าขนอมไม่ได้มองประเด็น CSR ว่าเป็นเพียงกลยุทธ์ทางธุรกิจอย่างเดียวหากแต่หากเป็นพันธกิจจิตสำนึกที่องค์กรธุรกิจพึงมีกับชุมชน โดยได้นำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้กับนโยบาย CSR กับชุมชนที่ส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนาภายใต้กรอบแนวคิด “KHANOM MODEL” ที่ระบุภารกิจหลัก เช่น ความโปร่งใส การใส่ใจสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (โรงไฟฟ้าขนอม, online) และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4, 11, 13 และ 16 แสดงให้เห็นถึงการพัฒนามีเป้าหมาย (goal-oriented development) โดยไม่ใช่เพียงประชาสัมพันธ์องค์กรเชิงธุรกิจเพียงอย่างเดียว (S.D.G Move, online) สอดคล้องกับการศึกษาของ Ortendahl, D. B. จากวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรมการศึกษาเชิงปรากฏการณ์ของความพยายามด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในมหาวิทยาลัย STEM ในช่วงหลังปี 2020” ที่พบว่า ในขณะที่พลเมืองของประเทศสหรัฐฯ หลายล้านคนเริ่มกักตัวอยู่บ้านเนื่องจากการระบาดใหญ่ของ COVID-19 ได้เกิดการขาดความจรรจบ พลอยดีขึ้นและถูกแพร่หลายผ่านโลกโซเชียลอย่างกว้างขวาง ได้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในด้านความเท่าเทียมทางเชื้อชาติและสิทธิมนุษยชนที่ได้ขยายผลกระทบในการสร้าง

ความกดดันให้องค์กรต่าง ๆ ดำเนินการอย่างจริงจังกลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ในศตวรรษที่ 21 (Ortendahl, D. B. , 2024) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเป้าไปที่การตรวจสอบและอธิบายการเปลี่ยนแปลง ในพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรโดยใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการที่นำเสนอโดย Davis, K. ที่วิจัย ผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความสัมพันธ์ขององค์กรและผู้รับของขวัญที่โรงเรียน AITU เพื่อทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขององค์กรและผลกระทบด้านการกุศลที่มีต่อมหาวิทยาลัยและ ประชากรนักเรียนที่ขาดการเป็นตัวแทน ผลการวิจัยได้สรุปข้อค้น พบว่า 1) การกุศลขององค์กรยังคงสถานะ เป็นเครื่องมือความร่วมมือผ่านปรากฏการณ์ดังกล่าว 2) บริบททางสังคมที่นิติบุคคลต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ได้ เปลี่ยนไปอันเป็นผลจากการเสียชีวิตของจอร์จ ฟลอยด์ และ 3) การกุศลขององค์กรมีการมุ่งเน้นมากขึ้นที่โรงเรียน AITU โดยมีการสนับสนุนที่ตรงเป้าหมายมากขึ้น สำหรับโปรแกรมและความคิดริเริ่ม ของ เดวิส และคณะสะท้อน ให้เห็นมุมมองเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่พึงปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียม (Davis, K. , 1967) บทสรุปนี้มีสาระสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวรรณ เอกพันธ์ และปธาน สุวรรณมงคล เรื่อง “การประเมิน ผลสัมฤทธิ์นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)” ที่พบว่า ชุมชนมีความเข้าใจ ที่ดีต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการกรุงไทยรักชุมชนที่มาจากประสิทธิภาพในการสื่อสารนโยบาย CSR ของธนาคารที่มีปัจจัยขับเคลื่อนนโยบาย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) การอบรมและพัฒนาศักยภาพและรายละเอียด การอบรมโครงการ CSR ที่มีคุณภาพ 2) เทคโนโลยีและสื่อสารมวลชน สื่อวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม 3) การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดำเนินงานของธนาคารกรุงไทย มีกระบวนการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้น 3 มิติหลัก 1) การพัฒนาศักยภาพชุมชน 2) การอนุรักษ์ และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม 2) การสร้างพันธมิตรเพื่อความยั่งยืน ผลผลิตของนโยบายที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) การพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม 3) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ (วรวรรณ เอกพันธ์ และปธาน สุวรรณมงคล, 2565)

2. นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขอนแก่น จังหวัด นครศรีธรรมราช จากผลการวิจัย พบว่า โรงไฟฟ้าขอนแก่นมีการกำหนดนโยบาย CSR อย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยแสดงความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งต่อบริบทและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น นโยบาย CSR 5 ด้านหลักการบริหารบน พื้นฐานความไว้วางใจโดยสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสกับชุมชน สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมโดยเสริมสร้าง สุขภาพชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การยกระดับคุณภาพชีวิตโดยพัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของชุมชน การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมโดยสนับสนุนการเรียนรู้และอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและการสร้าง เครือข่ายชุมชนโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจุดแข็งของนโยบาย คือ ถูกพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนเชื่อมโยงกับกรอบนโยบาย ESG ของบริษัทแม่อย่างเป็นระบบแปลงเป็นกิจกรรมที่สะท้อนความเข้าใจ ชุมชนอย่างลึกซึ้ง ตัวอย่างกิจกรรมเชิงลึก การสร้างวัดเป็นการสะท้อนความเคารพต่อความเชื่อและวัฒนธรรม ท้องถิ่น การมอบทุนการศึกษาเป็นการลงทุนในอนาคตของชุมชน การพัฒนาชุมชนชายฝั่งอย่างยั่งยืน ตอบสนอง ความต้องการเฉพาะของพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนความพึงพอใจของชุมชนเป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ซึ่งจาก การวิเคราะห์แบบสอบถามความเห็นชุมชนต่อระดับการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ความสำคัญด้าน CSR ของโรงไฟฟ้าขอนแก่นเป็นตัวอย่างที่ดีของการบูรณาการนโยบาย ESG เข้ากับ บริบทท้องถิ่น โดยเฉพาะการสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินธุรกิจพลังงานกับการรักษาความยั่งยืนของชุมชน ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างสำหรับอุตสาหกรรมพลังงานและโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในการพัฒนานโยบาย CSR ที่มีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบเชิงบวกอย่างยั่งยืน และส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Shaw, J. A. ได้ทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดเล็กในสหรัฐอเมริกา: ข้อมูล เชิงลึกจากแนวทางปฏิบัติทางธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม” ผลการวิจัยพบว่า สามารถนำผลไปสนับสนุน

การปรับปรุงอัตราการอยู่รอดที่น่าตกใจของธุรกิจขนาดเล็กในสหรัฐอเมริกา ซึ่งอยู่ที่น้อยกว่า 50% ในช่วงห้าปีแรกของการดำเนินงานที่น่าสนใจ คือ ประเด็นแต่ละประเด็นในการศึกษานี้ได้รับการสนับสนุน ในขณะที่ลักษณะของผู้นำและลักษณะของธุรกิจเป็นประเด็นปัจจัยความสำเร็จที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดสองประเด็น (Shaw, J. A., 2024) นอกจากนี้ แนวทางปฏิบัติทางธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมยังมีความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งที่สุดในการศึกษาทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่เข้าร่วมแนวทางปฏิบัติทางธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมมองว่าแนวทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของธุรกิจที่สำคัญที่สุด ผู้นำธุรกิจแต่ละคนมีสูตรสำเร็จในการดำเนินการขององค์กรต่างกัน ขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการ ซึ่งมักเริ่มต้นด้วยวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ผู้นำพยายามดำเนินการ นอกจากนี้ พบว่านโยบายความรับผิดชอบต่อชุมชนของโรงไฟฟ้าชนอมยังมีการนำหลักพุทธธรรมไปบูรณาการหนุนเสริมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สามารถสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นของ กัลยา ทองนุช และคณะ ได้ทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบพุทธบูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู มี 5 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะและศักยภาพเฉพาะตัวของครู ด้านความสามารถในการทำงาน ทักษะและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ภาวะผู้นำและการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านการสนับสนุนทางสังคม ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ด้านบรรยากาศขององค์การ สภาพแวดล้อมการทำงานและวัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างรูปแบบพุทธบูรณาการ มี 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ (Foundation) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน กรอบแนวคิดการบูรณาการหลักพุทธธรรม ส่วนที่ 2 เนื้อหา (Content) การประยุกต์หลักธรรมพุทธใน 5 ด้าน การพัฒนาคุณภาพชีวิตการเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมกับการปฏิบัติงานครูกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ (Success Factors) นโยบาย การสนับสนุนจากระดับนโยบายและการบริหาร ความสำคัญและการสร้างบรรยากาศ ครูและผู้บริหารให้ความสำคัญ มองเห็นคุณค่า และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การสร้างเครือข่าย ชุมชน กรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำงาน ผลการประเมินประสิทธิภาพ ระดับความสำเร็จการประเมินรูปแบบพุทธบูรณาการทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพสูงของการประยุกต์หลักธรรมพุทธในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ความสำคัญเชิงวิชาการและการปฏิบัติ นวัตกรรมการบูรณาการ ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการบูรณาการหลักธรรมพุทธเข้ากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษา โดยเฉพาะการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนส่วนบุคคลและการสร้างระบบสนับสนุนที่เป็นองค์รวม (กัลยา ทองนุช และคณะ, 2564)

3. การสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โรงไฟฟ้าชนอมได้สร้าง “เครือข่ายไตรภาคี” ที่เชื่อมโยง 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเน้นความร่วมมือที่พัฒนาเป็นความสัมพันธ์เชิงพึ่งพา (Mutual Interdependence) และนำไปสู่การพัฒนาาร่วมกับวัด โรงเรียน หน่วยงานสุขภาพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน (CSR) ของโรงไฟฟ้าชนอมยึดหลักพุทธธรรมที่หนุนเสริมนโยบายการสร้างเครือข่ายที่หลากหลายที่ทำให้เกิดผลเชิงพัฒนาและแก้ปัญหาชุมชนได้ไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูอาทรวิชิตกิจ และคณะ ที่ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนววิถีพุทธในงานต่อต้านการทุจริต และการสร้างเครือข่ายต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน” ที่พบว่าประเด็นสำคัญ คือ 1) ประสิทธิภาพของแนวทางวิถีพุทธที่แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนววิถีพุทธในงานต่อต้านการทุจริตมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุดทุกด้านซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของการประยุกต์หลักธรรมพุทธที่มีรากฐานลึกซึ้งในวัฒนธรรมไทยมาเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการต่อต้านการทุจริต และการที่ผลการวิจัยแสดงระดับความสำเร็จที่สูงในทุกด้านเป็นผลมาจากการออกแบบรูปแบบและ

กิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทย การใช้หลักธรรมพุทธเป็นพื้นฐานทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจและยอมรับแนวทางการต่อต้านการทุจริตได้ง่ายกว่าการใช้แนวทางที่มาจากภายนอก 2) มีรูปแบบการดำเนินงานที่หลากหลายและครอบคลุมมิติสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมจิตสำนึก การเสริมสร้างพลังความเข้มแข็ง การพัฒนากลไกและเครื่องมือ และการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 3) การเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจพอเพียงกับการต่อต้านการทุจริต หนุนเสริมให้ประชาชนมีความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้ส่งผลให้ลดแรงจูงใจในการทุจริต 4) มีกิจกรรมเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 5) การเสริมสร้างต้นกล้าคุณธรรมจริยธรรมเป็นการลงทุนในอนาคตของสังคม 6) การขับเคลื่อนพลัง “บ-ว-ร” (บ้าน-วัด-โรงเรียน) เป็นการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางสังคมที่มีอยู่แล้วในชุมชนไทย การที่สถาบันทั้งสามทำงานร่วมกันอย่างประสานสอดคล้องจะสร้างพลังในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานแยกกัน 7) การสร้างเครือข่ายได้อย่างยั่งยืน โดยการสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมไปทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการส่งถ่ายความร่วมมือในการศึกษา พัฒนาดูแลซึ่งกันและกัน (พระครูอาทรวิจิตรกิจ และคณะ, 2566) สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิทธิชัย เครือวุฒิกุล ที่พบว่า รูปแบบการพัฒนาระบบเครือข่ายและความรับผิดชอบต่อสังคมอุตสาหกรรมผลิตแก้วในประเทศไทยมีรูปแบบการสนับสนุนและดูแลสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษา การส่งเสริมศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม การสนับสนุนและดูแลสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพและดูแลชุมชน การดูแลด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกายและจิตใจ และด้านสภาพคล่องทางการเงินของครอบครัว และการส่งเสริมศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม (สิทธิชัย เครือวุฒิกุล, 2563)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า องค์ความรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพุทธบูรณาการของโรงไฟฟ้าขอนแก่นเป็นนวัตกรรมความคิดใหม่ที่สะท้อนวิถีชุมชนชาวพุทธอย่างชัดเจน ดังนั้น โรงไฟฟ้าขอนแก่นควรให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ ผ่านการเผยแพร่เอกสารชุดความรู้ การประชุมสัมมนา และการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักพุทธธรรมและวิถีการบูรณาการเข้าสู่การดำเนินนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้กรอบแนวคิด “COMMITTS MODEL” ที่สะท้อนภาพลักษณ์ “องค์กรธุรกิจบนฐานพุทธธรรม” จากการศึกษา พบว่า ชุมชนยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การสร้างงานและสร้างอาชีพ ดังนั้น การปรับกลยุทธ์ด้านข้อมูลข่าวสารให้ชุมชนเข้าถึงได้สะดวกและเข้าใจง่าย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ โรงไฟฟ้าขอนแก่นยังมีข้อจำกัดด้านการสร้างเครือข่าย จึงควรจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล” เพื่อทำหน้าที่ทั้งเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเป็นหน่วยกลั่นกรองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินกิจกรรม CSR มีประสิทธิภาพทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ในระดับหน่วยงาน โรงไฟฟ้าขอนแก่นควรพัฒนาและจัดตั้งทีมงาน CSR เชิงพุทธบูรณาการ เพื่อประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารและชุมชน และออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง สำหรับชุมชนและสังคม ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการพัฒนา และเข้าร่วมเวทีสาธารณะของโรงไฟฟ้าเพื่อสะท้อนความคิดเห็น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ด้านพุทธธรรมและการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน ในเชิงนโยบาย ภาครัฐและองค์กรกำกับควรกำหนดมาตรฐานการรายงานผล CSR แบบบูรณาการพุทธธรรม เพื่อให้กิจกรรม CSR ของภาคธุรกิจสอดคล้องกับวิถีชุมชนและเป็นที่ยอมรับในสังคม พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ CSR ระดับจังหวัดเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างชุมชนและองค์กรธุรกิจ สุดท้าย สำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาผลกระทบ

ระยะยาวของการบูรณาการพุทธธรรมในกิจกรรม CSR ต่อคุณภาพชีวิตของชุมชน และวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสาร และกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้กิจกรรม CSR ขับเคลื่อนสู่ผลลัพธ์ที่แท้จริง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- โรงไฟฟ้าขอนแก่น. (2564). โครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม. เรียกใช้เมื่อ 28 เมษายน 2567 จาก <https://shorturl.asia/TP8iL>
- กัลยา ทองนุช และคณะ. (2564). รูปแบบพุทธบูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์. วารสารวิจัยวิชาการ, 4(3), 184-186.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ณพัชร ประพันธ์พจน์ และคณะ. (2556). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทยโฮลดิ้ง จำกัด. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(1), 1224-1241.
- พระครูอาทรวชิรกิจ และคณะ. (2566). รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนววิถีพุทธในงานต่อต้านการทุจริต และการสร้างเครือข่ายต่อต้านการทุจริตอย่างยั่งยืน. วารสารวิจัยวิชาการ, 6(3), 49-64.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). ธรรมนูญชีวิตพุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วรวรรณ เอกพันธ์ และปธาน สุวรรณมงคล. (2565). การประเมินผลสัมฤทธิ์นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 23(2), 339-340.
- สถาบันไทยพัฒน์ (Thaipat Institute). (2556). คุณลักษณะของ CSR. เรียกใช้เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2567 จาก <https://shorturl.asia/WxIAT>
- सानิตย์ หนูนิล และคณะ. (2559). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 10(2), 304-321.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2566). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร. เรียกใช้เมื่อ 15 กันยายน 2566 จาก <https://shorturl.asia/tj7X9>
- สิทธิชัย เครืออุดมกุล. (2563). รูปแบบการพัฒนาระบบเครือข่ายและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมผลิตแก้วไทย. วารสาร มจร. การพัฒนาสังคม, 5(1), 51-57.
- องค์การสหประชาชาติ (ประจำประเทศไทย). (2565). SDG Move: ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs. เรียกใช้เมื่อ 17 กันยายน 2567 จาก <https://www.SDGmove.com/intro-to-SDGs>
- อวยชัย ราชชัยกุล. (2566). ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ตามหลักสังคหวัตถุธรรมขององค์กรภาคเอกชน. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6(3), 137-151.
- Carroll, A. B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons, 34(4), 39-48.

- Davis, K. (1967). Human relation at work: The dynamic of organizational behavior. New York: McGraw-Hill.
- Ortendahl, D. B. (2024). University-Industry Partnerships, A Phenomenological Study of Corporate Social Responsibility Efforts at STEM Universities in a Post-2020 Period. In Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education. Graduate School.
- SCGP. (2567). ความยั่งยืน 3 มิติ ที่จับต้องได้. เรียกใช้เมื่อ 12 พฤษภาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/RXm9z>
- Shaw, J. A. (2024). Critical Success Factors of United States Small Businesses: Insights From Socially Responsible Business Practices. In Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education. Graduate School.